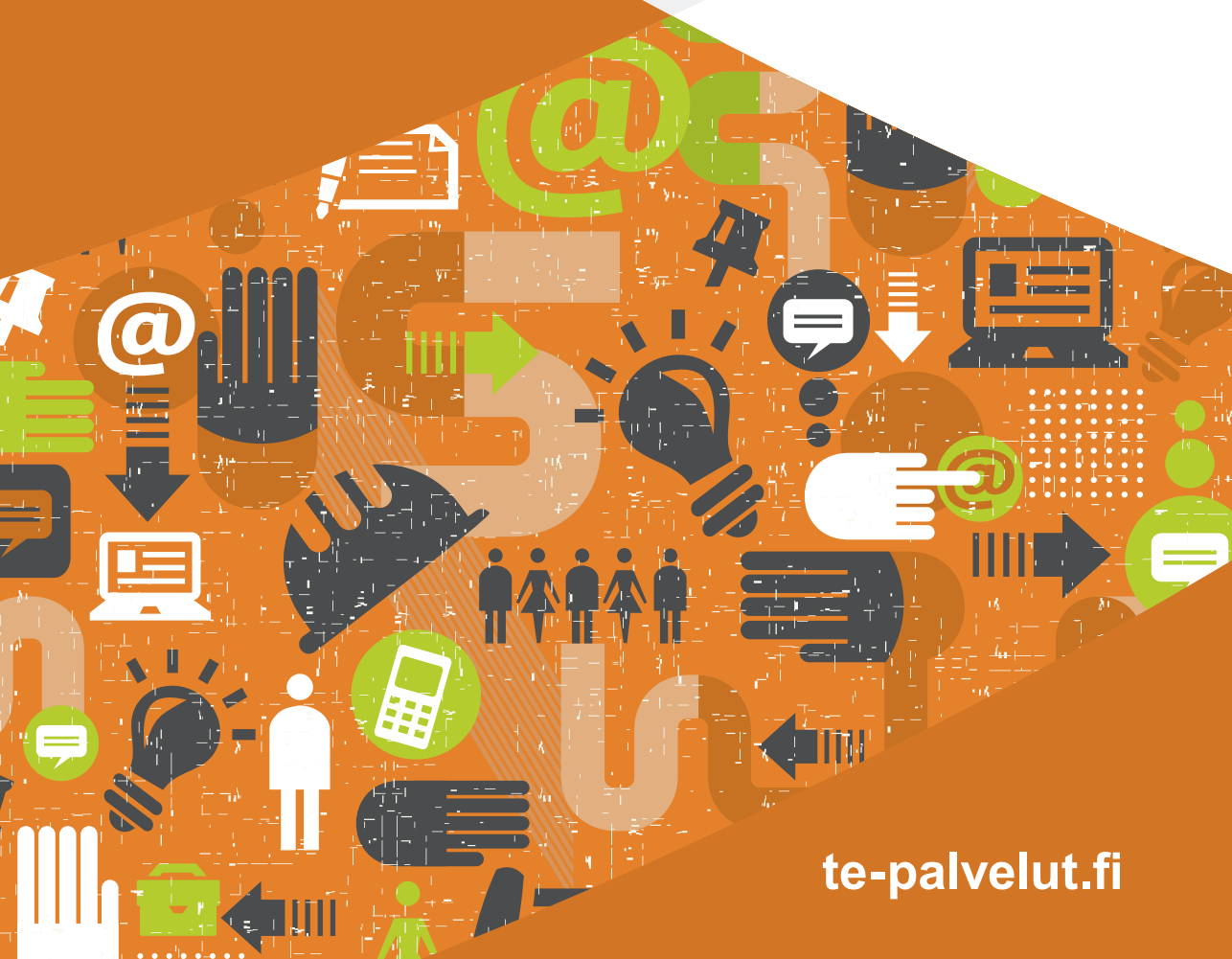

TE-palvelut | tjänster
services

Sizz tuâjj-jie'llma

te-palvelut.fi

Sizz tuâjj-jie'llma

TE-kääzzkõözz lie tu'nne ââ'nnemnulla

Oo33ak-a tuâjppäi'k? Haa'lääk-a vaajted ânn'jož tuâjad nâkkma, kââ'tt lij jeänab tuu miõl mie'ldd? Smiõttak-a, mâkam lââ'ss-škooul'jummuž taarbšak, što piâzzak tuâjj-jie'llmest ouddârâ? Leäk-a tu'mmjam, što äälgčik pörggjen (yrittäjäksi)? Taarbšak-a ämmatlaž säu'rsmâttmõöžž (kuntoutusta), što pi'rğge'čik tuâjj-jie'llmest?

Tuâjj- da jie'llemvue'kk-kääzzkõözz (TE-kääzzkõözz, lääddas TE-palvelut) ou'dde jânnai teâđ da silttummuž jie'lllemvue'jji, tuâjppai'ki, školul'jummuž, mätt'tõõttmõöžž da pörggivuõđ pirr Lää'ddjânnmest da älggânnmin. Ton vuäitak ââ'nned mij ne'ttkääzzkõözzid, soi'ttjed vä'lddkâaddlaž kääzzkõsnaamrid le'be va'rrjed ääi'j da pue'tted jiõčč TE-kontra sagstõõllâd.

Lää'dd- da ruõcckiõllsaž teâđ kaaunak seeidast
www.te-palvelut.fi

Leäku aktiivlaž – ââ'n mij mäנגpeällsaž kääzzkõözzid

Leäk-a reäugast, tuâjte'm, mätt'tõõtti, pää'ccmen tuâjtää le'be mä'ccmen tuâjj-jie'llma? Alttâd tuâjjooccmõöžž TE-kontrest.

Alttâd tuâjjooccmõöžž tääi'ben:
www.te-palvelut.fi

Mij vuä'pstep da mätt'tep oocjid tuâjjooccmest. Oocçâp da ta'rjjeep tu'nne suâppi tuâjppai'kid. Jõs ääigak altteed pörggâz, tuu vie'kkte TE-konttri lââ'ssen vooudlaž poorgâskääzzkõözz.

Alttâd tuâjjooccmõöžž Personä'sšlai Jiõččan ä'sšumuš (**Oma asiointi**) -ne'ttkääzzkõözzâst. Te'l vuei'ttep tâ'lles ââ'nned tuu teâđaid, ko oocçâp tuâju'vddja pue'rmõs tuejeei. Alttâd tuâjjooccmõöžž nee'ttest - te'l kaaunak jâ'tlõben kääzzkõözzid, mäi'd taarbšak.

Kiičč tuâjppai'kid nee'ttest

Mij ne'ttseidain kaaunak Lää'ddjânnam veiddsumus tuâjppai'ki oocçâmkääzzkõözz. Äävas tuâjppäi'k (**Avoimet työpaikat**) – kääzzkõözzâst vuäitak oocçâd tuâjppai'kid oudm. ämmatjoouk, päi'kkkââ'dd le'be i'Immtõspei'vmeär mie'ldd, le'be oocçâd saa'ni mie'ldd.

Päi'kkvahtt (**Paikkavahti**) –kääzzkõözzin vuäžžak teâđaid äävas tuâjppai'kin jiijjad liädggpâštta le'be mä'tkkte'lfoo'ne.

Tobdstõõđ äavas tuájppaai'kid da â'nškuäđ Päi'kkvaaut. Ko vuäžžak teäđ äavas tuájppäai'kest, vää'ld tâ'lles õhttvuõđ tuájju'vddja. Tuájjoocmest ka'nnat lee'd já'ttel.

Ķee'rjet jiijjad silttõõzzi pirr CV-netta

CV-nee'tt veakka tuájjuu'di á'cce siltteejid. Sij vuäi'tte vä'ldded õhttvuõđđ vuõ'i'ggest tu'nne, ko leäk kuäđdam tuájjoocâmi'lmmtõõzz mij kääzzkõ'sse.

Ķee'rjet meritlogstõ'kke (ansioluette-loon), máid silttääk, mákam tuájaid leäk tvejjääm, mákam škouul'jumuš tu'st lij da jee'res aa'sšid, kook lie tää'rĳ tõn tuájast, mái'd oožžak. Vuäitak kue'dded i'lmmtõõzz nõõmte'mmen še.

Tuájjoocâm-mätt'tõs vie'kkat ooccâd tuáj tuõsttlõben

Tiuddâd da pei'vved jiijjad tuájjoocâmsilt-tõõzzid puä'dee'l tuájjoocâm-mätt'tõ'sse.

Mätt'tõõzzâst tobdstõõttâp tuájjoocmõõžž vuä'zzid, tuájmarkkni vuákka, tuájju'vddji vuärddmõõžžid da elektroonlaž tuájjoocâm-neävvid. Tãn mätt'tõõzzâst vuäitak puärast harjtõõllâd tuájjoocmõõžž, što o'nnte'čik jiijjad tuájmainstâttmõõžžâst.

Tuõjju âlggânmid

EURES lij Euroopp ekoniavuu'd tuájvää'ltemkääzzkõs. EURES-portaalâst kâunn'je teäđ EU-jânmi äavas tuájppaai'kin da tuáj- da jie'llemvue'jjin. Portaalâst kaunak še teäđ, mákam lij reâuggad mâtam jee'res jânmin.

CV-nee'tt vie'kkat tuu vuäžžad tuájppäai'k

Vuäitak še kue'dded jiijjad CV oocciba'ĳĳke, kää'tt kâunnai portaalâst. To'ben tuájjuu'di määngain sõõ'jin Eurooppâst vuäi'tte ooccâd suâppi oummuid jiijjâz tuájaid.

Lââ'ssteäđaid kaunak tääi'ben še:
www.te-palvelut.fi/eures -seeidast,
Tuájjliinjâst (Työlinja) da
www.eures.europa.eu

Tuájkaunnâmplaan tuejjeep õõutâst

TE-konttâr ää'sštobddi vuä'ppast tuájjoocmõõžžâst, maainast tuin tuu tuájjoocâmtuõivvi pirr da ärvstââll tuu silt-tõõzz.

Mij va'lljeep tuu kääzzkõõzz tõn mie'ldd, mái'd ton taarbšak da mä'htt mij vuei'ttep pue'rmõsân tue'rjjeed tuu tuáj kaunnmest. TE-kääzzkõõzz lie riáššum kääzzkõs-liinji mie'ldd. Täk liinj lie tuájvää'ltem- da põõrgâskääzzkõõzz (työnvälitys- ja yrityspalvelut), silttõõzz ooudâsviikkâmkkääzzkõõzz da kääzzkõõzz, mäivui'm tue'rjjeep tuáj kaunnmest.

Ko leäk il'mmtõõttâm tuájjoocjen, raajjâp kuei't neätel se'st tu'nne tuájkaunnâmplaan, jõs taarbšak tõn. Plaanâst suâp-pâp tuájjoocmõõžž täävtõõzzid, tuáimid da kääzzkõõzzid nu'tt, što kaaunčik tuáj já'ttlõnji.

Tuájjtâ'ttemplaan ta'rĳkeet koom mäân-pää'j kõõskin mie'rräai'jmâinstâ'ttmõõžžâst.

Tuörvv, ko tuâjjhåamm mottje

Jõs leäk meäddaceälkkmöðžž vaar vue'lnn, leäk meäddaciälkkum ekonoomlaž mäainai diott, leäk jouddam päkkluõvåsvuõ'tte le'be tuu mie'rräigsaž tuâjjkõskkvuõtt lij puuttmen, vuäitak vuäžžad päälklaž luõvåsvuõđ tuâjjooccmõ'sše. Ko puäđak mie'ldd mij kääzzkõðzzid, kook vie'kkte tuu kaunnâd tuâj, vuäitak vuäžžad suurab tuâjtemvuõtt-tie'gğ.

Jõš leäk tuejte'm, vuäitak vuäžžad ko'rvvõðzz tuejmmáinstá'ttem-maa'tki mä'tkk-da iinnstemkuulin.

Tuejte'mesvuõttouddõðzz ma'hssi vuäitt miõttâd jáá'ttemveä'kkvuõđ tuej vuásttavä'lddmõ'sše tue'jjei tuejmmä'tkk-le'be jee'res kuulid le'be tuejpa'i'kk-kâdda serddmõ'sše.

TE-kääzzkõðzz tue'rjee, ko tuâjjkõskkvuõtt mottai

Lââ'zzet jiijad ämmatsilttõðzz le'be va'lljed aivv ođđ tuâj

Jõs ääigak viikkâd ooudâs jiijad silttõðzz le'be vaajted ämmat, mij ta'rjjeep taarbâšlaž teäđaid vaajtõsmäainain, škooul'jummšin, ämmtin da mättjummši teäggtoðzzâst.

Vuäitak sagstõöllâd škooul'jumuš- da tuâjvaajtõsmäainai pirr ää'sštobddjin TE-kontrest le'be soi'ttjed škooul'jemvuä'pstõðzz vä'lddkääddlaž tel'fon-naamra. Kaaunak teäđ nee'ttest še.

www.opintopolku.fi
www.ammattinetti.fi
facebook.com/koulutusneuvonta

Määngpeällsaž teäđ škooul'jummšest da ämmtin kaaunak te-palvelut.fi –seeidain da TE-kontrtin.

Veä'kk ämmatva'lljummša da tuâjppälggaz plaanummša

TE-kääzzkõðzzi ää'sštobddipsykoloog vie'kkte tuu va'lljeed vuõigg ämmat da plaan-need tuâjppälggaz. Privatt sagstõöllmöðžži veäkka vuei'ttep kiõččlõddâd jee'resnallšem tuâjaid da škooulid da tuejjeed psykolooglaž suävlažvuõtt-tee'stid. Vuäitak jiočč še ärvstõöllâd jiijjad vaajtõsmäainaid AVO-prograamin.

www.te-palvelut.fi/avo

Tuâjppää'ljesvuä'pstõs

Tuâjppää'ljesvuä'pstõðzzâst vääldak čiõlggâz jiijjad ämmatva'lljeem- da tuâjvaajtõsmäainain. Vuäžžak vuä'pstõðzz, mä'htt 0033õõđak škooul'jummša da pue'rääk jii-jad vaalmašvuõđ tuâj-jie'llma. Vuä'pstõðzz tuejjeet vuei'vv-vue'zzest jooukin, nu'tt što vuä'psteeki lââ'ssen tuu tue'rjee jee'res oummu, kook lie seämmanallšem vue'jjest mâ'te ton.

Ođđ silttõs škooul'jummšin

Tuâjviõkkmätt'tõs

Tuâjviõkkmätt'tõðzzin vuäitak pei'vveed jii-jjad silttõðzz le'be škooul'jed jiijjad ođđ tuõjju. Tât mätt'tõs lij jurddum vuõss-sää'jest pä'jjeel 20-ekksaž tuâjtee'mid le'be oummuid, keäk lie vaarâst pää'cced tuâjtää.

Mätt'tös lij mäauste'm. Tön jä'rjste ämmatlaž vuõräsoummuiškooul'jemkõõs kõõzz, ämmatškooul, õllškooul da privattškooul'jummuž jä'rjsteei.

Ämmatlaš tuäjviõkkmätt'tõõzz vuei'vvmie'rren lij takainalla mii-ne tu'tkõõs. Tõ'st vuäitt spravdõõttäd vuäđđ-, ämmatle'be spesialämmat-tu'tkõõzz le'be pie'kk tu'tkõõzzâst. Täävtõssân vuäitt leed še tuejjeed õllškooulmättjummušid loopp räija. Tõn lââ'ssen ta'rjje juätkk- da tiuddeemškooul'jummuž da põrggiškooul'jummuž. Vuä'itte jä'rjsted vuõräsoummui vuäđđmätt'tõõzz še, jõs jiõk vuei't spravdõõttäd ämmatškooul tõn diõtt ko tu'st lij väjja vuäđđškooul mättmie'rr.

Õõutâst ha'ñkkuumškooul'jumuš lij nõkam, koon tuäjju'vddi da TE-kääzzkõõzzi ää'sštoobdi lie õõutâst plaanääm da ha'ñkääm. Jânmmasi'rddjid jä'rjste jeälõõttâmškooul'jummuž, kää'tt vie'kkat mä'ttõõtti vuässõõttäd Lää'dd õhttsažkadda tõn aktiivlaž vuäzzli'žžen.

Vuäitak oocçad tuäjviõkkmätt'tõ'sse ne'ttblaanķin le'be põmmaiblaanķin, koon vuäžžak TE-konttrest.

Škooul'jumušvahtt-kääzzkõõs vuõltad tuu tuäivvam teäđaid vuõ'iğğest tuu liädggpášta.

Jiõççtäättlaž mätt'tõõttmõš tuäjte'mvuõtt-tie'ğğin

Vuäitak kaunnâd miõllkiõ'ssiškooul'jummuž, kää'tt ij kuul tuäjviõkkmätt'tõ'sse. Jõs haa'lääk mätt'tõõttäd jiõççtäättlanji, tõ'st fe'rttai suäppâd TE-konttrin oudâl ko

mätt'tõõttmõš älgg. Vuäžžakškooul ääi'j tuäjte'mvuõtt-tie'ğğ, tuäjmarkkântuärjjõõzz le'be kullko'rvvõõzz, jõs

- ▶ äskkap, što tuärjjõõzz veäkka vuäžžak tuäj jiännai hiälpen
- ▶ mätt'tõõđak vuei'vvtuäimmân
- ▶ suäppâp tuärjjõõzzâst tuäjkaunnâmp-laanâst le'be tõn ko'rvveei plaanâst
- ▶ leäk uu'ccmõsân 25-ekksaž.

Jõsškooul'jummuž ij vuei't tue'rjjeed tuäjte'mvuõtt-tie'ğğin, sätt lee'd što vuäitak kuuitäg mätt'tõõttäd çârriuäimmân jiõkga mõõnât tuäjte'mvuõtt-tie'ğğ. Vuäžžak lââ'ssteäđaidškooul'jemvuä'pstõõzzâst le'be mij ne'ttseeidain.

Mättjemsuäppmõš-škooul'jumuš

Mättjemsuäppmõš-škooul'jummuš lij hiälpp ha'ñkkeed ämmatlaž vuäđđsilttõõzzid le'be mättjed ämmat vól pue'rben. Mättjemsuäppmõš lij mie'rraiggsaž tuäjjsuäppmõš. Tõ'st mättjak tuäjäst tuäjppäi'kest da mätt'tõõđak teättaunnsidškooulâst. Tuäjju'vddi mähss mätt'tõõttja pää'kk tuäjmäinnsuäppmõõž mie'ldd. Jõs leäk tuäjte'm, tuäjju'vddi vuäitt oocçad TE-konttrest pä'lkk'tuärjjõõzz.

www.opintopolku.fi

TE-kääzzkõõzz alttõõlli põrggja

TE-koontâr vuä'ppast tuu, ko ääigak altteed põrggâz da taarbšak lââ'ssteäđ põrggivuõđ pirr da tuärjjõõzz põrggâz a'lğge.

Startt-tie'ggin tä'kkee, što pörggi pi'rğğad tön ääi'j, ko alttâall pörggâz. Startt-tie'gğ vuäitt vuäžžad jäänmösân 12 määnpâäjjen, da tön oo33ât TE-kontrest. Jee'res vooudlaž pöörğâskääzzkõõzz ta'rjje alttõõlli pörggja määngepällsaž vuä'pstem-, tuäimmsâ'jj- da jee'res kääzzkõõzzid. Mätt'tõõttmõõžži veäka vuäitak ha'ņkķeed da tiuddeed pörggisilt-tõõzzid, tõnt go lij hiälpp altteed pörggâz da škool'jed jiijjâs seämma ääi'j.

TE-konttâr da jie'llemvue'kķ-, jâätlõk- da pirrõskõõskõõzz (JJP-kõõskõõzz, läädas ELY-keskukset) škool'je oummuid, ķeäk äigga ä'lğged pörggjen le'be lie ju'n pöörği. Lââ'ssteâđaid pörggiškool'jumšest vuäžžak nee'ttest da JJP-kõõskõõzzâst.

Alttõõlli pörggji vuâđvuä'pstõs:
Pöörğâs-Lää'ddjânnam (Yritys-Suomi)
-te'lfonkääzzkõs 0295 020 500

Õhttâd pöörğâstuäim
da pörggiškool'jummuž
hie'lķeld

Tuärjjõs tuäj kaunnma

Pä'lķķtuärjjõs

Jõs jiõk o'nnest kaunnâd tuäj, vuäitak teâđstõõllâd TE-kontrest, vuäitık-a piâssâd pä'lķķtue'rjjuum tuõjju. Te'l tuāju'vddi vuäžž tuärjjõõzz, što pâstt pä'lķķeed tuu.

TE-koontâr tu'mmai juõ'kķ vuära, vuäžž-a tuāju'vddi pä'lķķtuärjjõõzz. Pä'lķķtue'rjjuum tuäj älgg mätt'ted tuäjte'mes tuäjoocja ämmatlaž silttummuž da vie'kķted tuäjoocci kaunnâd tuäj pä'lķķtue'rjjuum tuäj mähņa.

Tuõjjuvalmmštâttmõš

Jõs taarbšak persoonlaž vie'kķ tuäj kaunnmest le'be tuõjju älggmest, vuäitak vuäžžad TE-konttâr pääi'ķ veä'kķkoummu, nu'tt koččum tuõjjuvalmmštõ'tti. Son vuäitt mättmešt vie'kķted tuu mättjemsuâppmõš-škool'jumšest. Seämast tuõjjuvalmmštõ'tti tue'rjad tuāju'vddi še.

Tuäjjiõččlõddmõš

Tuäjjiõččlõddmõš lij kääzzkõs, koon jä'rjste tuäjpääi'ķest da kââ'tt vie'kķat tuäj kaunnmest. Tuäjjiõččlõddmõõžž ääi'j ton jiõk kuuitâg leäkku tuäjjiõskkvuõđâst ķiõččlõddmõõžž jä'rjsteaja.

Ķiõččlõõdde'e' jee'resnallšem tuäjaid vuäitak kaunnâd šiõgg tuäj le'be škoolu, jõs tu'st i'lla ämmatlaž škool'jumuš le'be ääigak vaajted ämmat. Tuäjjiõččlõddmõõžž vuei'vmmie'rren lij čiõlggeed, ķeäss-a tuäj le'be ämmat tu'st miõl le'be ka'nnte'ci-a tu'st ä'lğged oudd-miärkkân pörggjen.

Tuäjjiõččlõddmõõžžâst se'lvvan tõt še, leäka ton vaalmâš mä'cced tuõjju, jõs jiõk leäkku leämmaž tuäjast ku'ķes äigga.

Tuäjjiõččlõddmõšpää'i'ķ ha'ņkķad TE-koontâr. Ton vuäitak še jiõčč hâmmad pääi'ķ, koon TE-koontâr preemm . Tuejjiõččlõddmõõžžâst tuejjeet suâppmõš..

Rekrytâ'stemķiõččlõddmõš

Vuäitak õõutsââ'jest tuäiu'vddjin ou'ddepu'htted TE-kontra rekrytâ'stemķiõččlõddmõõžž. Jäänmösân määnpâäj mettsa ķiõččlõddmõõžž poodd tuäiu'vddi vuäitt ärvvtõõllâd suävlažvuõđ tää'rjõõđi tuõjju da tuejjohttsažkâdda.

Ķiĉĉlōddmōōžžâst tuejeet suâppmōš.
Rekrytâ'sttemĶiĉĉlōddmōōžž poodd vuâžžak
tuejte'mesvuōttouddōōzz. Jōs tuu pā'lĶķēet
seâmma le'be seâmmanallšmid tuejid, koid
tue'jjeek, vuânnan Ķiĉĉlōddmōōžž pešttmōš
Ķiĉĉlōddâmââi'jest.

Ämmatlaž säu'rsmatmōš (kuntoutus)

Jōs rāapplaž vââ'ĶĶ le'be puōccmōš lij pie'ĶĶ
tuu jie'llmest, sätt lee'd što tuu tuâj fe'rttai
jä'rjsted mä'htt-ne. TE-kontâr kääzzkōōzz
tiuddee ämmatlaž säu'rsmatmōōžž,
mōōn jä'rjste pāâ'mh- da jäâttlōkââsktōs-
strooite'l (tapaturma- ja liikennevakuu-
tuslaitokset), tuâjj-jeältōkstrooite'l da
Naroodjeältōkstrooite'l (KELA).

www.vkk.fi

www.tela.fi

www.kela.fi

Tuâjte'mvuōtt-teä'ġġ

Ko leäk tuâjte'mes tuâjoocci da oozžak tuâj
le'be leäk mie'ldd mij kääzzkōōzzin, kook
vie'ĶĶte tuu kaunnâd tuâj, vuâitak vuâžžad
tuâjte'mvuōtt-tie'ġġ. Nâu'ddem veä'ĶĶtie'ġġ
lie tiânâspei'vvteä'ġġ, vuâđđpei'vvteä'ġġ da
tuâjjmarkkântuarjžōs. TE-koontâr tu'tĶĶad,
lie-a tuâjjviōkkpoliittlânji oudldōōzz (edelly-
tyksiä) miōttâd tuâjte'mvuōtt-tie'ġġ. Tōt oudd
še tuâjjviōkkpoliittlaž ceälkkmōōžž tie'ġġ
ma'hssja.

Ma'hssi, KELA le'be tuâjte'mvuōttkâ'snn
(työttömyyskassa), tu'tĶĶad jee'res oudldōōz-
zid tie'ġġ miōttâm diōtt.

Jōs tuâjkaunnâmplaan ôhttvuōđâst lij
suâppum kääzzkōōzzâst, mii vie'ĶĶat

tuâj kaunmest – tuâjjoocâm-mätt'tōs,
tuâjppää'ljesvuä'pstōs, tuâjjviōkkmätt'tōs,
škooul'jemĶiōĉĉlōddmōš da
tuâjjĶiōĉĉlōddmōš –, tu'st vuâitt lee'd
kääzzkōōzz äâi'j vuōiggâdvuōtt šuurab
tuâjte'mvuōtt-teäggga. Kääzzkōōzz äâi'j
vuâžžak kullko'rvvōōzz še.

Lââ'ssteâđaid tuâjte'mvuōtt-teä'ġġaa'sšin
vuâžžak mij ne'ttseeidain da vä'lddkââdlaž
kääzzkōsnaamrin. Jiōĉĉan ä'sšumuš (Oma
asiointi) -ne'ttkääzzkōōzzâst vuâitak look-
kâd tuâjjviōkkpoliittlaž ceälkkmōōžžid, mâid
TE-koontâr lij ouddam, da vastteed jōs tuu
tâtta čiōlggeed mâid-ne. Jiijjad tuâjte'mvuōtt-
tie'ġġ meä'rest da tōn ooccmest vuâžžak
tää'rĶab teâđaid jiijjad tuâjte'mvuōttkââ'snest
le'be Kelast.

www.kela.fi

www.tyj.fi

TE-te'lfonkääzzkõõzz

Persoonä'sšla vuä'pstõs

0295 025 500

- TE-kääzzkõõzzi vuä'pstõs
- vuä'pstõõzz ne'ttkääzzkõõzzi ää'nma
- vuä'pstõs tõn kääzzkõ'sse, mäid taarbšak

Tuäjte'mvuõttstaanvuä'pstõs

0295 020 701

Škooul'jemvuä'pstõs

0295 020 702

- facebook.com/koulutusneuvonta

Ruõšškiõllsaž vuä'pstõs

0295 020 715

Русскоязычная консультационная служба

PÕÕRGÂS-LÄÄ'DDÏÄNNAM-
te'lfonkääzzkõs si'jjid, keäk haa'lee
põrggjen

0295 020 500

www.yrityssuomi.fi

Te'lfonsaagg hä'dd puätt ä'sšla
jijjäs operaattorsuàppmõõžž
mie'ld

te-palvelut.fi

TE03 kolttasaame I.2017

24